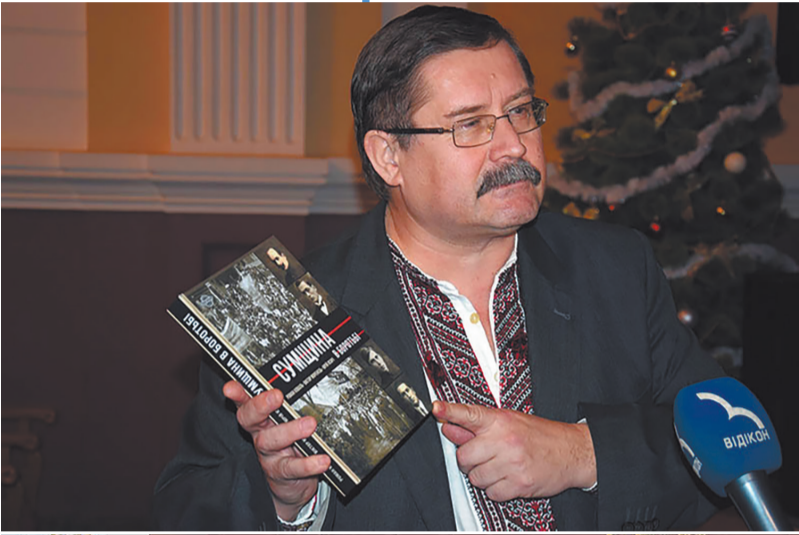

НЕЗБОРИМА НАЦІЯ

НАШ ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС – 33545

"СУМЩИНА В БОРОТБІ"

під час презентації Олександр Марченко. – Сьогоднішня подія – це спільний унікальний проект Сумської облдержадміністрації, обласної ради та Історичного клубу "Холодний Яр". Книгу-дослідження було видано коштом обласного бюджету в рамках Програми економічного і соціального розвитку Сумської області на 2017 рік".

За словами Олександра Марченка, видання є дуже цінним, особливо на Сумщині, яка сусідує з країною-агресором. "Дуже важливо в умовах війни серед населення поширювати знання з історії, адже історія повторюється... Сьогодні ми є свідками відтворення подій сторічної давнини. І якщо хочемо втримати нашу незалежність, то маємо не допускати помилок, які робили українці століття тому", – підсумував Олександр Марченко.

"Книга "Сумщина в боротьбі. Біографії, історії, спогади" має неабияке значення для молодого покоління, – сказала заступник голови Сумської обласної ради Тетяна Головка. – Вона дозволить нащадкам з'єднати невидимий місток століть, повернути історичну пам'ять, яку хотіли знищити Голодоморами та репресіями. "Ця праця не припадатиме пилом на полицях, а виведе загуманених українців із мороку. Сумщина – справді земля героїв. Її сини підтвердили це своїми подвигами на всіх фронтах. І сьогодні наші земляки, воїни АТО, продовжують велику справу своїх дідів – захищають нашу державу".

Глибоко виступив і сумський краєзнавець к. і. н. Геннадій Іванушченко, дослідження якого також використовуються в цій книзі. Участь у святі взяли військово-службовці, краєзнавці, директори бібліотечних закладів та театру, викладачі місцевих вишів, депутати, тріо бандуристок "Яремія" та Академічний хор Сумського вищого училища мистецтв і культури ім. Дмитра Борзнянського, який виконав Гімн України та молитву за Україну "Боже великий, єдиний".

Увечері кияни разом з Олександром Марченком відвідали виставу "Лісова пісня" Сумського обласного академічного театру імені М. Щепкіна, а вранці 15 грудня – Сумський краєзнавчий музей, де експонується виставка сумчан – героїв АТО, які загинули за волю України. Тут відбулося знайомство з головою Сумської ОДА Миколою Ключком, який спеціально приїхав на зустріч. Разом відвідали й чудову виставку "Військово-польовий арт".

У той день Роман Коваль прочитав лекцію в Сумському державному педагогічному університеті про особливості висвітлення Української революції 1917 – 1920-х рр. і представив книжку "Сумщина в боротьбі".

"Цією книжкою, ми повертаємо в нашу свідомість шляхетних особистостей, які відстоювали у кривавій війні з російським окупантом право нашого народу вільно жити на своїй землі, – звернувся Роман Коваль до студентів та їхніх викладачів. – Розгорніть цю книгу. Читайте, радійте, відкриваючи невідомі для себе шляхетні співвітчизників. Відчуйте, яких чудових людей ви земляки! Пишайтесь, що народилися на Сумщині – батьківщині героїв!"

Кобзарі Тарас Компаніченко, Тарас Силенко, барди Валерій Мартишко і Володимир Самайда своїми піснями допомогли донести до молодого покоління правду про Визвольну боротьбу.

Невдовзі книга "Сумщина в боротьбі" надійде до бібліотек та навчальних закладів області.

Сумським козакам слава!

Прес-служба Історичного клубу "Холодний Яр"

ЧЕРНІГІВ ПАМ'ЯТАЄ

Під час прийняття декомунізаційних законів у Чернігові з'явилися вулиці, названі на честь діячів Національно-визвольного руху, а наприкінці 2017 р. – на цих вулицях вже світилися сітлайти зі світлими ликами українських героїв та інформацією про Євгена Онацького, Миколу Міхновського, Дмитра Дорошенка, Володимира Глинського, Романа Бжеського, Максима Загрівнього.

"Із вдячністю на ініціативу відгукнулася п. Маргарита Бжеська-Андраде, донька Р. Бжеського, що мешкає у Бразилії, – розповів Олександр Ясенчук, координатор "Вільних людей" у Чернігові. – "Це подарунок на свята! – написала вона. – Мене це дуже зворушило... Мій батько і його однодумці проклали шлях, посіяли зерно... Саме їм завдячуємо, що іскра прагнення самостійності перетворилася на вогонь у серцях українських! Надіюся, що любов до України буде не жевріти, а палати! Тато присвятив все життя їй, і я дуже рада, що його рідні чернігівці оцінили це і прийняли його до себе з відкритим серцем!"

Проект реалізовано за підтримки Чернігівської міської ради, Фондації "Вільні люди", РА "Голд Ф'юче",

Історичного клубу "Холодний Яр", Сіверського інституту регіональних досліджень, УІНП, "Суспільної служби України" та "Самооборони Майдану".

Слава борцям за волю України!

Прес-служба Фондації "Вільні люди"

СОТНИК ГАРЯЧИЙ УДОМА!

до Дня Незалежності 2017 р. знову ж таки на пропозицію нашої організації міська влада виготовила інформаційну дошку про сотника Павла Гарячого та встановила на вулиці його імені.

Але 21 грудня депутати міської ради проголосували проти відзначення на міському рівні Павла Гарячого, Олексі Гринька, Володимира Петренка, Бориса Барвінського і 100-річчя IV Універсалу. Що ж, будемо самі організовувати і проводити відзначення цих дат. Нам не вперше це робити.

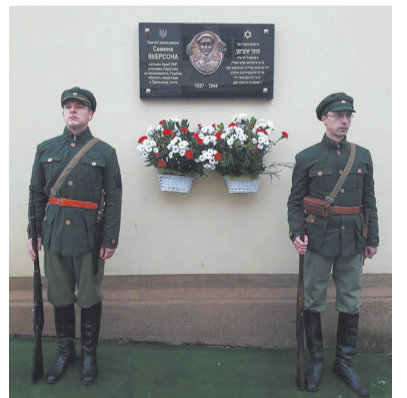
Юрій ГАМАЛІЙ

УКРАЇНЦІ ВШАНУВАЛИ СОТНИКА ЯКЕРСОНА

6 грудня у Вінниці відкрито меморіальну дошку на честь сотника Армії УНР Семена Якерсона. Дошку встановлено в межах Всеукраїнського заходу національно-патриотичного виховання Міністерства молоді й спорту. Семена Якерсона зображено в українському однострої, напис виконано двома мовами: українською та ідишем.

Семен Самійлович Якерсон (30.11.1897, Вінниця – 1944, Прага), сотник Армії УНР. Єврей за походженням. Учасник боїв з білими та червоними росіянами, під час яких був двічі поранений. На еміграції – у Чехословаччині. Закінчив Українську господарську академію в Подєбрадах. Убитий німцями.

На жаль, єврейська громада Вінниці не взяла участі у вшануванні українського героя. Ніхто від неї не виступив під час урочистого

відкриття. За неофіційною інформацією, пояснення було таке: "Ми маємо свій погляд на Петлюру та його військо і не хочемо його змінювати". Вічна пам'ять!

"ЧОМУСЬ ПРИГАДАЛОСЯ МЕНІ"

Чомусь пригадалося мені оповідання полковника [Війська Польського] Равіча-Мисловського про його бійку з українцями під Городком-Ягелонським у 1918 – 1919 ро-

ках. До того оповідання мій сучасний дивізіонер часто і охоче повертався. Равіч-Мисловський взимку зробив випад на українську позицію і взяв кілька полонених. Він негайно наказав повбивати на ставу в лід палі з попередними листвами. До тих полечок на його наказ поприв'язувано українців за ноги. Цілу ніч поливали поляки водою українців при 25о морозу. На другий день рано мав пан [тоді] польський підпоручик, як казав, чудову картину, бо в проміннях зимового сонця в льоді виблискували заморожені українці.

Яків ГАЛЬЧЕВСЬКИЙ, полковник Армії УНР, майор Війська Польського

14 грудня в Сумській обласній філармонії Роман Коваль представив книжку "Сумщина в боротьбі", яку написав у співавторстві з Віктором Моренцем та Юрієм Юзичем. У виданні вміщено 120 біографій козаків і старшин Армії УНР, які народилися на території сучасної Сумської області, а також понад 50 спогадів про їхню участь у Визвольній війні. Серед них було чимало творців української культури – письменників, композиторів, музикантів, акторів, журналістів, редакторів, громадських діячів.

Головна місія видання – повернути у свідомість жителів Сумщини забуті імена земляків, які брали участь у подіях Української революції 1917 – 1920-х років.

Зала філармонії була переповнена – на зустріч з'їхалися просвітяни і бібліотекарі з м. Сум та області. "Тотуючи це видання, я ще раз пересвідчився, – розпочав Роман Коваль, – що Українська революція 1917 – 1920-х рр. почалася з "Кобзаря" Тараса Шевченка. Саме "Кобзар" готував Українську революцію 1917 – 1921 рр., що означає всебічне вивчення цих подій, привертання широкої уваги громадськості до цієї теми, – зазначив

бо вона триває аж 8 хвилин. Але враження від неї надзвичайне. Так було і у Львівській національній опері ім. Марії Заньковецької в лютому 2013 року під час презентації книжки "Михайло Гаврилко: і стеком, і шаблею", а вже за місяць – у Тернопільській філармонії. Так сталося і в Сумській філармонії... Слід сказати, що участь кобзарів Тараса Силенка і Тараса Компаніченка, бардів Валерія Мартишка і Володимира Самайди залишила незатертий спомин у сумчан.

У той день у Сумській філармонії лунали пісні на слова Олександра Олеса та Івана Багряного, які народилися на Сумщині, а також історичні пісні "До города Конопотпа військо підступало", "Про отамана Зеленого", "Повівав вітер степовий" та багато інших. А Вікторія Семенецька прекрасно прочитала вірш Ліни Костенко "Біль єдиної зброї".

Учасників свята привітали 1-й заступник голови Сумської обласної адміністрації Олександр Марченко та заступник голови Сумської обласної ради Тетяна Головка, які безпосередньо причетні до виходу цінного видання. "Указом Президента України 2017 рік оголошено Роком Української революції 1917 – 1921 рр., що означає всебічне вивчення цих подій, привертання широкої уваги громадськості до цієї теми, – зазначив

МИКОЛА ЮРІЙОВИЧ КОЦ (4.12.1930, С. ГУЩА ЛЮБОМЛЬСЬКОГО Р-НУ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛ. – 25.01.2017, ЛУЦЬК)

Більшовики розорили господарство його батька, брат Іван загинув у таборах Півночі. У листопаді 1940 р. сім'ю виселено на територію Польщі. За німецької окупації родина повернулася в Гущу. Село пограбували червоні партизани, а німці спалили. Родина Коців мало не загинула від диму в підземеллі...

20 липня 1944 р. в село вступили радянські війська. Їхнє господарство нова влада знову розорила. 8 січня 1947 р. батька засудили до 10 р. позбавлення волі у виправно-трудовах таборах і 5 р. позбавлення громадянських прав, а сім'ю викинули з хати, забрали всі продукти. Микола викопає землянку, жив у ній з матір'ю та двома сестрами. Збирав гриби, ягоди, жолуді, ловив рибу, тибі, живилися. Зиму 1948 – 1949-го прожив у порожній цистерні. Захворів на плеврит.

1 жовтня 1950 р. Миколу забрали до війська. Заморена голодом, у березні 1951 р. померла мати. Служив на Далекому Сході. Хворів на туберкульоз кісток. 1952 року комісований. Лікуватися не мав за що. Ходив у райцентр Головине у вечірню школу. Закінчив сім класів. Далі навчався в заочній середній школі, ходив у Любомль (за 14 км!) до вечірньої школи.

У 1957 р. вступив на економічний факультет Сільськогосподарської академії в Києві, закінчив її 1962 року. Паралельно навчався заочно на механіко-математичному факультеті Київського університету (закінчив 1966 р.). Обстоював навчання українською мовою.

Мав щастя ознайомитися з "Історією України-Руси" Михайла Грушевського.

З 1962 р. працював у Копичинському сільськогосподарському технікумі. У міру можливості захищав студентів, давав їм читати літературу довоєнних видань, збирав дані та вів записи про боротьбу УПА за незалежність, примусову колективізацію, записував уривки передач радіо "Свобода".

У Києві в 1966 р. списав із журналу "Дукля", що виходив у Словаччині, вірші Василя Симоненка, зокрема "Курдському брату", якого трансформували як "Українському брату". Слово "шовінізм" замінив на "комунізм", "курде" – на "брате", у рядках "Як упаде в роззявлену могилу Останній на планеті шовініст" замінив на "Останній на Вкраїні комуніст". Переписав вірш друкованими літерами на картоні, намалював тризуб, сфотографував і виготовив близько сотні примірників листівок. Поширював їх у Тернополі, Хмельницькому, Волочиську, Кременці, Дубні, Луцьку, Нововолинську, Турці, Києві, на Рівненщині.

Давав читати листівку декому зі своїх учнів. Його зафіксували, шляхом шахрайства взяли відбитки пальців, влаштували таємні обшуки і провокації, але ніхто з учнів не видав свого вчителя.

26 жовтня 1967 р. в м. Заліщика Миколу заарештували – з листівками в кишені.

Допитував начальник Тернопільського обласного управління КГБ полк. Студак. Справа вів слідчий Бідьовка. Йому не вдалося встановити жодного прямого свідка "антирадянської агітації" М. Коца.

9 квітня 1968 р. в Копичинцях і Хоросткові, де раніше працював Микола, відбулися "збори громадськості", які вимагали суворого покарання. Було запущено чутки, що Микола – американський шпигун, а його покійний брат Іван – ворог народу (хоча він був уже реабілітований), а батько – куркуль.

На суд 11 квітня батька, брата Андрія і сестру не допустили. Вирок максимальний: 7 р. ув'язнення та 5 р. заслання за ч. 1 ст. 62 КК УРСР. Побачення з батьком, братом Андрієм і сестрою Ганною тривало менше 20 хвилин.

6 червня відправлений етапом у мордовські табори. 29 червня прибув у табір № 11 (Явас). Працював у полірувальному, диванному цехах, де потерпав від шкідливих випарів

і пилу. Занедужав на серце, лежав у лікарні...

9 серпня 1972 р. разом з великою групою політв'язнів в умовах надсекретності етапований на Урал, у пермський табір № 35. Напередодні етапу на заслання його ізолювали і піддали кількарізовому обшуку з принизливими процедурами – щоб нічого не вивіз "на волю".

26 жовтня 1974 р. вивезений із двома валізами і мішком книг у Томськ. Через місяць прибув літаком у м. Тегульдет на сході Томської області. Тривалий час не міг ніде влаштуватися на роботу, потерпав від морозів і голоду. Працював на цегельні, пилорамі, електростанції... Його відвідували катебісти, шукали "порозуміння". Мав клопіт із телеграмами українською мовою, з передлатого преси. Жити доводилося в середовищі кримінальних засланців...

13 вересня 1979 р. М. Коц повернувся в Луцьк. 5 місяців не міг ніде влаштуватися на роботу, жив у брата та сестри. Рідних весь час шантувала влада...

Мусив піти на 5-місячні курси кранівників. 5 років працював на будовах у різних містах області. Не вступав у профспілку, не ходив на вибори і суботники.

Коли настала "перебудова", Микола Коц часто їздив до Києва і Львова.

Влітку 1988 р. на мітингу подав В'ячеславу Чорноволу заяву в Українську гетьманську спілку (дати вів її днем свого арешту). Створив Волинську філію УГС. Проти нього здійнялася хвиля публікацій у місцевій пресі, що він, мовляв, кримінальний злочинець, а батько його був куркулем.

Микола Коц – член-засновник Всеукраїнського товариства політичних в'язнів і репресованих (3.06.1989), Української республіканської партії (29.04.1990). Розробив програму дій обласної організації, але через незгоду з обласним керівництвом відійшов від неї, вступив до КУН, але з тих же причин вийшов із членства.

Реабілітований.

Василь ОВСІНКО, Харківська правозахисна група

Від редактора. Я знав Миколу Коца – як члена УГС та УРП. Ми були однодумцями. Тихий, врівноважений, твердий і принциповий – таким він залишився в моїй пам'яті. Вічна пам'ять!

ТЕПЛІ ЗУСТРІЧІ В ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ

Це був своєрідний звіт Історичного клубу "Холодний Яр" перед громадськістю за свою видавничу діяльність у 2017 році, зокрема я представив нові свої книжки, а саме "Чорні перемагають", "Український календар Визвольної боротьби", "Яків Орел-Гальчевський: боротьба та філософія боротьби", "Подєбрядський полк" Армії УНР (Т. 2), "Сумщина в боротьбі" (дві останні – у співавторстві з Юрієм Юзичем і Віктором Моренцем).

Піснями про Визвольну боротьбу мені допомагали лідер гурту "Тінь Сонця" Сергій Василюк та заслужений артист України кобзар Тарас Силенко, а в м. Рівному – фронтмен гурту "От вінта" Юрій Журавель. Зокрема, Тарас Силенко виконав історичні козацькі пісні "Про Байду", "Ой скинемося та по талюру", повстанські "Буде нам з тобою що згадати", "До повстанців коханого проводжало дівча" (сл. Марійки Будник), "Чи то хмара гуде, чи то буря грає" (присвячена Чорним запорожцям), пісню, створену Романом Купчинським для дивізії "Галичина", "Чи то грім гримить, чи вода шумить", народну пісню на слова Семена Кандиби про Тараса Бульбу-Борвця та "Поліську Січ" під назвою "Ой то не хмара – московська навала". Пісню "Про отамана Зеленого" (сл. Миколи Щербака, муз. Тараса Силенка) та "Любо, братці, любо" ми виконали гуртом – разом з Тарасом Силенком, Сергієм Василюком та Юрієм Журавлем.

Сергій Василюк виконав народні пісні "Чорна рілля", "Ген, степами", славен ОУН "Зродились ми великої години" (сл. Олесь Бабій),

"Українська міфологія" й монографії "Генеалогія Богів давньої України" Валерій Войтович.

У "Книжковому дворіку" промовляв і доцент кафедри менеджменту мистецтва Львівської національної академії мистецтв Богдан Мисюга. Він представив віднайденний ним

автопортрет Михайла Гаврилка. Розповідь мистецтвознавця викликала величезне зацікавлення, а рівень викладу матеріалу – захоплення.

Після його виступу Олег Ситюк придбав автопортрет Михайла Гаврилка і подарував його мені – як людині, яка відкрила для нашого покоління що виняткову українську особистість – революціонера-підпільника, січового стрільця, повстанського отамана, геніального скульптора, автора першої Шевченкіани.

Щира подяка організаторам цієї поїздки – голові ГО "Книжкова толока" Любі Хомчак, членом Історичного клубу "Холодний Яр" Ігореві Гаврицишину та Володи-

"СЕРЕД ДОБРИХ ЛЮДЕЙ"

"Мама наказували мені бути серед добрих людей. Тому я тут", – сказав на з'їзді "Правого сектору" Андрій Серета, лідер гурту "Кому вниз".

З'їзд відбувся в Києві 16 грудня 2017 року. Делегатів вітали лідери руху і партії "Правий сектор"

Андрій Стемпицький, "Літун" та Андрій Тарасенко, а також гості Олег Тягнибок, Андрій Бєлицький, командир "Тризуба" друг "Яр", голова КУНУ Степан Брацюнь, координатор С14 Євген Карась, голова Всесвітньої координаційної ради Михайло Ратушний, Георгій Учайник, представники Автоєвросили Олександр Чернявський та руху "Карпатська Січ" Тарас Деяк, керівник "Правої молоді" друг "Прометей" і Василь Лабайчук "Кривонос", якого того дня обрали заступником голови партії "Правий сектор". Усі промовці були лаконічними й змістовними.

Від імені Історичного клубу "Холодний Яр" вояків вітали Роман Коваль, який побажав "перемогти над нашими історичними ворогами – зовнішніми і внутрішніми". Він звернув увагу і на надважливі пункти програми "Правого сектору" про відновлення української нацією своїх прав на самовизначення в Україні та про націократію, за якої "політична влада належить українській нації через її найбільш талановитих, ідеалістичних та на-

ціонально-альтруїстичних представників".

Андрій Стемпицький урочисто нагородив орденами і медалями народних депутатів України Оксану Корчинську, Юрія Тимошенка, Ігоря Луценка, Олега Петренка, о. Михайла Заманжяла, Владислава Добоша, Романа Бухтоярова – за активну допомогу "Правому сектору", а також учасників боротьби Андрія Тарасенка, Дмитра Коцюбайла, Родіона Горбенка, друзів "Кулібіна", "Хамера", "Резуса", "Дракона", "Сироту", "Вихора", "Сварога", "Попа", "Цербера", "Брата", "Рись", "Кіно", "Мельника", "Вогня", "Галичанина", "Мультика", "Кучерявого", "Хорвата", "Чуба", "Електрика", "Гусара", "Чорного", "Гонту", "Прута", "Донбаса", "Бондика", "Мирного", "Водяного", "Дядька", "Вія", "Лиса", "Конюха", "Іванича", "Джека", "Депутата", Дану Виноградову і "Діда", якому делегати влаштували овацію стоячи.

Нагороджено було й інших героїв. Арсеній Білодуб прочитав резолюцію з'їзду.

З'їзд ветеранів українсько-російської війни не висвітлював жоден радіо- і телевізійний канал, що підтвердило антиукраїнський характер влади та необхідність її зміни!

Слава борцям за волю України!

На світлинах – Андрій Стемпицький, командир ДУК "Правий сектор", та Роман Коваль

"Меч Арея" (муз. і сл. Василь Лютій), "Ніколи не плач" (муз. і сл. Сергій Василюк) та "Козаки" (муз. і сл. Кирило Момот).

7 – 9 грудня ми виступили в Моршинському будинку культури, Стрийському вищому художньому училищі, Стрийській районній бібліотеці, Миколаївській районній бібліотеці, "Книжковому дворіку" у Львові та Рівненському міському будинку культури.

Під час презентації в м. Миколаєві я вручив Літературну премію імені Горліса-Горського за 2017 р. кулеметнику дивізії "Галичина" Леоніду Мусі – "за участь у Визвольній боротьбі та висвітлення її у своїх творах і виступах, за популяризацію Визвольної ідеї, написання спогадів "Від Австрії до Колими" та за вагомий особистий внесок у відродження історичної пам'яті й духовності українського народу, утвердження національних цінностей у житті українського народу". Саме так написано в дипломі.

Під час нашого турне (в різних аудиторіях) поруч із нами виступали наші нащадки випускників подебрядської академії – проф. Андрій Базилевич (онук Петра Базилевича, воєва Окремого запорозького загону, чотаря УГА) та дочки члена Центральної Ради, старшини Армії УНР Василя Шкляра – Леонтини Плахтиї і Лідія Дмитрук, а також ветеран АТО Володимир Лоїш, заступник голови резерву дивізії "Галичина" Василь Бичко та автор тритомника

мирові Захаруку і нашому другові Олєгові Ситюку!

І наостанок – вітук учасника зустрічі у Стрию Василя Дидика: "Століттями чужоземні зайді вбивали нас, нищили нашу пам'ять та мову, плондрували спадок наших праотців та насаджували своїх ідолів... Та ми живемо, завжди житимемо на своїй, Богом даній, землі! У цьому твердо переконуємо після зустрічі з непересічними українцями – Романом Ковалем, кобзарем Тарасом Силенком та лідером гурту "Тінь Сонця" Сергієм Василюком, яка відбулася 7 грудня у Стрийській районній бібліотеці. Важко переоцінити ту титанічну працю, щоденно здійснювану Історичним клубом "Холодний Яр" з відновлення пам'яті про наше коріння, про наш історичний спадок... Уклін вам доземний, хлопці, що не даєте вмерти гордості за те, що ми Українці, славного роду діти!"

Роман КОВАЛЬ
Львівщина – Волинь – Київ

На світлинах Промовляє Леонід Муха, лауреат Літературної премії ім. Юрія Горліса-Горського. Поруч – прихильники літературного і воєнського талантів лауреата – Роман "Муха" і Василь Бичко.

Богдан Мисюга розповідає історію пошуку та ідентифікації автопортрета Михайла Гаврилка.

Тарас Силенко співає у Стрийському училищі мистецтв.

ВШАНУЙ ГЕРОЇВ УКРАЇНИ!

2 січня 1883 р. прийшов у світ Всеволод ПЕТРИВ, командир Запорозького полку кінних гайдамаків ім. кошового отамана Костя Гордієнка, військовий міністр уряду УНР (9.07.1919), генерал-хорунжий Армії УНР, професор Української державної гімназії в Хусті та Української реальної гімназії в м. Маджарах, член Проводу ОУН, радник командувача УНА Павла Шандрука (1945), дійсний член НТШ (1948).

4 січня 1973 р. в Сибіру народився В'ячеслав ГАЛВА-"КУЗЬМИЧ", добровольць-інструктор полку "Азов", полковник у відставці Головного управління розвідки Міністерства оборони України, учасник двох миротворчих мисій у Республіці Сьєра-Леоне, військовий інструктор міжнародного класу. Загинув 26 серпня 2014 р. під Маріуполем.

5 січня 1923 р. народився сотенний УПА Мирослав СИМЧИЧ-"КРИВОНІС", багатолітній політв'язень російських катівень.

6 січня 1938 р. прийшов у світ Василь СТУС, поет-борець, Герой України (2005, посмертно).

7 січня 1938 р. спочив Михайло ОБІДНИЙ, сотник Армії УНР, етнограф, поет.

8 січня 1878 р. народився Володимир СТАРОСОЛЬСЬКИЙ, перший голова товариства Січових стрільців, член Бойової управи УСС та Українського генерального військового комітету.

8 січня 1893 р. народився Микола БАЗИЛЕВСЬКИЙ, член Української студентської громади Київського комерційного інституту (1914 – 1915), сотник Армії Української Держави та Армії УНР, командир кінної сотні 1-го Запорозького пішого полку ім. гетьмана Петра Дорошенка, командир сотні Кінного полку Чорних запорожців, ад'ютант командира 1-го Запорозького кінно-гірського

дивізіону Армії УНР, командир кінної штабної сотні командарма Першого зимового походу, голова Студентської громади в т. Вадовичь, інженер-економіст, звичайний член НТШ Канади, голова монреальського осередку НТШ, публіцист, лицар Хреста Симона Петлюри.

8 січня 1993 р. в с. Лимані Першому Решетилівського р-ну Полтавської обл. народився Олександр КИРИЛЮК, снайпер 30-ї бригади ЗСУ. Загинув 30 липня 2015 р. у селі Новоуланському Бахмутського р-ну Донецької області.

11 січня 1913 р. народився Василь КУК-"КОВАЛЬ", генерал-хорунжий, останній головнокомандувач УПА.

14 січня 1898 р. прийшов у світ Юрій ГОРОДЯНИН (ГОРЛІС-ГОРСЬКИЙ), поручник Армії УНР, півсотенний кінної сотні полку імені Богдана Хмельницького (1917), командир кінної сотні Запорозького полку ім. Я. Кармелюка, командир Богданівської сотні 2-го Запорозького (збірного) полку 1-ї Запорозької дивізії Армії УНР, осавул отамана 1-го (основного) куреня полку гайдамаків Холодного Яру, командир українського відділу фінської армії, автор книг "Ave dictator!", "Отаман Хмара", "Спогади. У ворожому таборі. В казематах ГПУ" та "Холодний Яр", учитель, лицар Хреста Симона Петлюри.

13 січня 1893 р. народився Павло ГАРЯЧИЙ, командир 1-ї кінної сотні 2-го Запорозького полку імені Я. Кармелюка 1-ї Запорозької дивізії, сотник Армії УНР, автор спогаду "18 листопада".

15 січня 1988 р. народився Сергій ЄЧКАЛО-"СЕРИЙ", боєць ДУК "Правий сектор". Учасник боїв за Донецький аеропорт. Убитий в Одесі.

16 січня 1983 р. помер Кость МАНДЗЕНКО, підполковник Армії

УНР, командир Окремого куреня при ставці Головного отамана Армії УНР, командир 1-го парашутного відділу УНА (1945), командир полку 2-ї Української пішої бригади 2-ї Української дивізії УНА (03.1945), генерал-поручник (в еміграції).

18 січня 1973 р. в Києві прийшов у світ Олександр БОЙКО-"БАТЯ", оператор протитанкового відділення взводу вогневої підтримки десантно-штурмової роти 501-го Окремого батальйону морської піхоти 36-ї Окремої бригади морської піхоти. Загинув 9 листопада 2016 р. поблизу с. Павлополя Волноваського р-ну Донецької обл. під час бою з ДРГ ворога.

18 січня 1983 р. народився Роман СОКУРЕНКО-"СОКІЛ", доброволець, десятник полку "Азов", учасник Національної революції 2013 – 2014 років, член Корсунь-Шевченківської самооборони. Помер 22 вересня 2014 р. від важкого поранення, яке дістав під Іловайськом.

21 січня 1978 р. біля могили Тараса Шевченка на знак протесту проти окупації України спалив себе Олександр ГІРНИК.

28 січня 1918 р. росіяни розстріляли генерал-майора Якова ГАНДЗЮКА, командувача 1-го Українського корпусу.

29 січня 1918 р. під Крутами відбувся бій юнаків 1-ї Юнацької військової школи ім. Богдана Хмельницького, Студентського куреня та вільних козаків із червоним російським військом під проводом полковника Михайла Муравйова.

31 січня 1938 р. росіяни розстріляли Макара ЗАБУЦЬКОГО, козака отамана Олеса Козир-Зірки, учасника бою під Мотовилівкою під час антигетьманського повстання, брата Василя і Мирона ЗАБУЦЬКИХ, учасників підпільної організації отамана Пилипа ДРАНИКА-"КОСАРА".

ЗАГИНУЛИ ЗА УКРАЇНУ

Ярослав Володимирович Бондар-"Фестиваль"
(29.12.1986, с. Губник Гайсинського р-ну Вінницької обл. – 24.10.2017, Світлодарська дуга, Донбас)

Коли в дитинстві його друга почали бити троє, Ярослав, знаючи, що не встоїть проти кременних чоловіків, вступився за товариша. Виштовхав його плечем і прийняв усі удари на себе. Його тоді сильно побили, але друга захистив...

Ярослава мобілізували в шосту хвилю. Півроку перебував на полігоні в Житомирі, потім служив у 122-му Окремому аеромобільному батальйоні 81-ї Окремої аеромобільної бригади. 7 місяців воював в Авдівській промзоні. Після того як бригаду вивели на ротацию, демобілізувався. Хоч опинився вдома, але думкою завжди був з тими, хто залишився "на нулі"...

21 вересня 2017 року підписав із ЗСУ контракт. Став номером обслуги гранатометного відділення 1-го взводу 1-ї штурмової роти 24-го штурмового батальйону "Айдар". За місяць в "Айдарі" створив незабутню атмосферу якоїсь чарівної веселості...

Уранці 24 жовтня поспішив рятувати хлопців, які підірвалися на міні. І підірвався сам. Поховали козака в Літні. Залишив у смутку матір Галину, брата Євгена і кохану дівчину Олену.

На поминках товариші не могли стримати сліз. Вони плакали не соромлячись, адже сльози ці були за людиною, яку любили всі.

Руслан Віталійович Півень
(16.01.1991, с. Острівці Білоцерківського р-ну Київської обл. – 28.09.2016, промзона м. Авдіївки Донецької обл.)

2009 року закінчив Техніко-економічний коледж Білоцерківського національного аграрного університету. З початком війни, у першу хвилю мобілізації 2014 року, призваний до 72-ї Окремої механізованої бригади.

Снайпер 9-ї роти 3-го батальйону 30-ї Окремої механізованої бригади. Учасник боїв біля с. Степанівки та на Савур-Могилі. Після демобілізації підписав контракт.

Працював інструктором у 199-му Навчальному центрі повітряно-десантних військ.

Дуже гарно малював. Захлюпувався татуваннями. Планував вступити до військового училища. Згодом був відправлений на підсилення до 122-го батальйону 81-ї Окремої аеромобільної бригади.

Був добрий і людяний. Загинув від пострілу ворожого снайпера.

Залишив у смутку маму Людмилу, батька Віталія та молодшого брата Романа...

Поцілуй мене, мамо. Не плач, ти знаєш, що я чекаю тебе. Ти знаєш, що я люблю тебе... Я відчуваю, як померло твоє серце, як згасли твої очі. Мамо, я пішов, але я залишуся. Я буду з тобою завжди.

Обійми мене, тату. Я намагався бути справжнім чоловіком, як ти вчив мене з дитинства, я став військом, я воював до останнього подиху, ти можеш пишатися мною.

Іван Омелянович Дубей-"Дівід"
(20.01.1988, с. Ворона Коломийського р-ну Івано-Франківської обл. – 7.12.2017, м. Дніпро)

Він був людиною зі щирим серцем. Обоженув дітей. Охоче виконував функцію няньки.

На війні – кулеметник 8-го Окремого гірсько-штурмового батальйону 10-ї Окремої гірсько-штурмової бригади. Перед першим заходом у зону бойових дій (у Мар'їнці) його

призначили командиром бойової машини піхоти.

Відслужив, повернувся додому. Побувши із півроку серед рідних, підписав контракт із ЗСУ. Його позивний – це жартома переказаний варіант слова "ВДВ", адже в тих військах він раніше ні служив.

Івана ніколи не втрачав оптимізму. Для товаришів завжди знаходив і добре слово, і міцне плече підтримки. Він навіть на війні сявав. Це було слайво великого серця.

Але настав третій день грудня і все скінчилося – ворожий снайпер поцілів у голову. Трапилось це в Луганській області.

Івана евакуювали до Дніпра. У лікарні ім. Мечникова він 4 дні перебував без свідомості, а 7 грудня зачинив за собою двері, які ніколи і ніщо вже не відчинить.

Він залишався людиною до кінця. Справжньою, чужиною, всередній якій жевріли вуглинки доброти, що не обікали, а зігрівали всіх навколо, даруючи їм відчуття щастя.

Поруч із ним люди починали мимоволі усміхатися, а діти припиняли плакати.

20 січня йому виповнилося б 30 років...

Вічна пам'ять!

Ян ОСОКА

Важка втрата для нашого підрозділу: 4 грудня ворог України забрав життя нашого бійця – 1-ї Штурмової роти ДУК "Правий сектор" – друга "Казах". Він переїхав із Казахстану в Україну, вивчив мову. Став на захист нашої країни. Був найстаршим бійцем підрозділу.

Він мав величезний бойовий досвід, був прикладом для багатьох. Проїшов довгий бойовий шлях у лавах 1-ї Штурмової роти.

Віддано, з неймовірною жагою звільнення українських територій боровся проти ворога України до останньої хвилини свого життя...

"Я воюю за Україну не для того, щоб померти. А для того, щоб потім щасливо жити!" – казав він.

Спочивай з миром, брате!

Дмитро КОЦЮБАЙЛО

Донбас

КОЗАЦЬКА ПІСНЯ

Гей, за лісом задиміли хмари,
Потемніла синя далина,
А до серця крізь ліхі примари
України голос долина.

Йй повик не бути у полоні,
Ми її заступимо від зла,
Ген в степу пасуться наші коні
Йй гомонить з вітрами ковила.

Тільки-но накаже нам сідлати
До походу золота сурма,
Будь здорова, Україно-мати!
Іншої на світі в нас нема.

Станемо на бій усі герої,
З нами правда й сила молода,
Задзвонить шляхетна наша зброя,
Йй побжить напасників орда.

Гей, вирують на півнеба хмари,
Блиска обрій громовим вогнем,
Ворогам не утекти від кари –
Ми підлоту всоди доженем.

Михайло ІВАНЧЕНКО
2012 р.

ПАМ'ЯТІ АМІНИ

Які глибокі, неймовірні очі!
Блакитні, мов осіння далина,
Дивлюся в них – і вірити не хочу,
Що по країні шириться війна.
Вона вбиває молодих і свих,
В зеніті віку і на схилі літ.
А ще таких-от – ніжних і красивих,
В чий очах увесь безмежний світ.
Цей погляд доньки гордого народу
Проймає душу до самого дна.
Любов і Віра, Гідність і Свобода –
Це все про неї, в цьому вся вона.
Зімкнулись очі. І небес не видно.
Прошай, безмежна синя далина...
Яка ж вона жаклива і огидна,
Оця гібридна путінська війна.

Анатолій МАТВІЙЧУК

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ!

У грудневому числі нашої газети сталася прикра помилка: до біографії загиблого Максима Перепелиці ми поставили світліну загиблого Дмитра Литвинчука. Просимо вибачення в рідних і друзів героїв. Хочемо виправити помилку.

Публікуємо світліну десантників 95-ї Окремої десантно-штурмової бригади, які загинули 25 листопада біля Верхньоторецького Донецької області, – снайпера Максима Олеговича ПЕРЕПЕЛИЦІ із с. Давидівки Хорошівського району на Житомирщині (28.11.1990 – 25.11.2017) та сержанта 2-го десантно-штурмового батальйону Дмитра Юрійо-

вича ЛИТВИНЧУКА із с. Крученця Черняхівського району Житомирської області (1992 – 25.11.2017).

Товариш по службі Артур розповів про Максима: "Він був справжнім патріотом своєї країни. Завжди у всьому бачив позитив та сподівався на краще. В АТО він пішов не перший раз. Він хороший брат і син, який був надійною опорою для своєї родини. Він справжній друг, який будь-коли був готовий прийти на допомогу".

"Ти запам'ятаєш всім по-смішному, яка була завжди у тебе на устах", – написав про Дмитра Литвинчука Валерій Личенко.

Редакція

ВОЇН, БАТЬКО, КОХАНИЙ

Рік без Тебе був самотнім та важким... Але я завжди відчувала, що Ти поруч! Особливо в перші 40 днів і в останні 2 місяці перед роковинами... Коли я опинялася в безвихідній ситуації, раптово все вирішувалося само собою. Коли мені було сумно, діти влаштовували такий веселий гармидер, що я відразу відчувала Твою присутність і смуток розчинявся в їхньому сміху. Наші діти – всі до одного, і кровні, і прийомні, – схожі на Тебе!

Мені іноді складно вирішувати всі проблеми, але я уявляю або чую Твої поради, як би Ти зробив, – і знову все налагоджується!

Твоє кохання підтримує мене навіть зараз, коли Тебе немає поряд. Ти приходиш до мене у сновидіннях та залишаєш свої знаки, як мені бути далі.

Пам'ятаєш, я казала, що Ти крадеш мої сні? Бо, коли Ти спав поруч, мені не снилися феєричні пригоди.

Тепер Ти повернувся до мене снами та знаками на шляху. Я пишу Тобі листи та розмовляю з Тобою. Ти часто мені відповідаєш. Ти відводиш від мене лихих людей та оберігаєш спокій Своєї Родини! Я не знаю, як це Ти робиш, але я намагаюся бути сильною та гідною Тебе і не опускаю руки...

Ми з Тобою створили Свої Заповіді, яких дотримувалися. Вони до-

помагають мені жити і сьогодні. За це все я Тобі дякую! За наше кохання! За наших дітей! За наше життя! У якому ми з Тобою були та Є! До роковин Твого Життя у Світлі я дарую Тобі Твій портрет, створений у моїй уяві та втілений талановитим митцем. Кохаю Тебе і пам'ятаю!

Ганна ГАРУС, дружина Андрія Широкова-"Сім'янина", вояка ДУК "Правий сектор"

ВІКТОР ВОЛОДИМИРОВИЧ АРТЕМЬОК

(24.08.1972 – 5.09.2017)

Я не часто зустрічав таких відданих шанувальників української старовини. Наша багатолітня дружба збагатилася мене історичними і краєзнавчими знаннями, сильними емоціями від подорожі мальовничими долинами нашої Бог-ріки та прадавними лісами. Віктором знаннями могли би позаздрити випускники історичного факультету та мистецтвознавці. Він пишався, що походить із прадавнього роду гончарів Кам'яногірки та Гушчинців Калинівського району Вінницької області. З дитинства збирав старожитності – по полях та берегах струмків не раз знаходив кам'яні сокири, пряслиця, залізні наконечники списів і стріл. Його вабили розповіді літніх людей про старовину.

Ми познайомилися на ґрунті розмов про документальні спадщини УНР (світлина, марки, паперові гроші 1918 – 1920 рр.). А далі з'ясувалося, що Віктор добре знає ту місцевість, де в 1920-х панував отаман Яків Орел-Гальчевський.

Якраз напередодні я вивчив книгу Романа Ковалю «Отаман святих і страшних». Був вражений, що мій новий знайомий сам збирав відомості про повстанців. І його непотрібно було переконувати, хто насправді був бандитом...

Після прочитання книги «Отаман святих і страшних» Віктор Артемюк швидко зробив сенсаційне відкриття. Він ще раз опитав літніх лісників і встановив, де розташовувався Кипорів Яр – місце таборування загону отамана Орла (далекі околиці с. Пиківської Слободи Літинського району). Віктор із радістю погодився показати це місце пошукової експедиції Історичного клубу «Холодний Яр» на чолі з Романом Ковалем. Зустріч холодноярців із Кипорівим Яром відбулася 30 квітня 2004 року.

Тоді ж Віктор Артемюк вступив до лав організації. Навесні 2005 р. завдяки консультаціям зі старожилом Борисом Байдачником у лісових хащах і мереживі ярів він віднайшов землянки козаків-повстанців. До них у 1920-х діти з патріотичних селянських родин носили пакунки з їжею.

Завдяки Вікторовим дослідженням підтвердилися факти збройної

боротьби Якова Гальчевського в околицях Кам'яногірки: бій поряд із «кацапським присілком» у квітні 1921 р., драма із братами Патляями, коли менший брат, козак отамана Орла, застрелив старшого (лісничого) за службу чекістам (збереглася назва урочища Патляйка), таборування загону повстанців у місцевості Кругла, де, зокрема, було страчено червону шпигунку. У лісах віднайшли місце заповіді перестрілки «дев'яти боїв» отамана Орла на початку 1922 року.

Віктор Артемюк прагнув увічнити пам'ять Якова Гальчевського та його козаків. Спочатку ми планували закріпити металеву табличку на стовбурі міцного дерева поряд із землянками. Але це місце – далеко від шляхів та осель, у важкодоступній зоні. Тому обрали узбіччя дороги з Пиківської Слободи в бік Іванополя – Уладівки, яка перетинає відгалуження Кипорового Яру і ніби є воротами до нього. Віктор знайшов у Калинівці художника і бригаду каменярів, які виконали та встановили пам'ятний знак у червні 2008 р., про що тоді повідомляла «Незборима нація».

Під час зйомок документального фільму «Роман Коваль: Повернення правди. Отаман Орел-Гальчевський» навесні 2016 р. Віктора було увічнено в кінокадрах хроніки якраз біля цього пам'ятника. Ми знову можемо побачити його і почувти...

Мій друг завжди пишався, що дати його особистого життя перегукуються із знаменними для України подіями: 24 серпня – день його народження, а 22 січня народився син Артем.

Проголошення Незалежності України 1991 року Віктор зустрів у війську в Івано-Франківську, де проходив строкову службу. Із радістю розповідав, як вояки перешивали старі знаки розрізнення і гудзики на нові, українські. Розповідав, як пізніше перевівся на контрактну службу з патріотичного гарнізону Івано-Франківська до прорадянської частини у Вінницькій області, де на нього поглядали як на «західноукраїнського націоналіста».

Так, він був націоналістом, бо з дитинства чув про Голодомор і його справжні причини, від рідних знав про «чорний воронок» і долю розкуркулених, про те, що «советські партизани» не стільки полювали за німцями, як знущалися з безневинних людей.

Військова служба закінчилася для Віктора після випадкового ДТП та операції на серці. Багато років жив із штучним клапаном... Проблеми зі здоров'ям не завадили йому взяти участь у революційних подіях, зокрема у блокуванні бази «Ягуара» в Калинівці.

Від імені Історичного клубу «Холодний Яр» Тарас БЕДНАРЧИК

21 лютого 2014 р. він зателефонував мені й радісно повідомив новину:

– Тарасе, ми шойно скинули пам'ятник Леніну!

– А в нас грохнуть офіс компартії! – з не меншою радістю відповів я.

Віктор Артемюк любив Україну дівом! Він вивчав та оберігав пам'ятки, по крихах збирав краєзнавчу інформацію, брав участь у переповненні вояків, заохочував родину і друзів мандрувати Україною. Дружина Ольга та син Артем були його однодумцями.

Як і личить козакові, вмів поводитися із кінми, любив стріляти. Зневажаючи російську церкву. Хоч і дотримувався «народного християнства», проте поважав Рідну Українську Віру та дохристиянські пам'ятки. Разом з місцевими краєзнавцями збирав відомості про місце битви на Синіх Водах 1362 р. і дійшов висновку, що вона відбулася поблизу річки Снивода у Вінницькій області.

Віктор широко цікавився долею людей минулого. Він із захопленням перечитав чи не всі видання Історичного клубу «Холодний Яр». Його хвилювали долі репресованих, загиблих вояків, призабутих митців і життєві історії тих, хто поглядає на нас із старовинних фотографій. Так само широко він ставився до своїх друзів. Безкорисливо допомагав усім. Жертвував кошти на Майдан та на вояків АТО. Встиг побудувати гарний будинок для родини. Подружжя Артемюків гостинно відчиняло двері для друзів і мандрівників. У всьому підтримувала сина і мама – Павліна Миколаївна, для неї смерть сина стала особливо тяжким ударом.

Друже, ми з тобою пройшли десятки кілометрів рідним Поділлям! Ти показав мені давні городища, дивовижні кургани, місця повстанських кривок, чарівні кутки природи. Ми не один раз ділили порівну куваль води, кусень хліба із салом і яблука з твого садка!

Дякую, Друже, за все!!!

4 вересня я востаннє зустрівся з Віктором, подарував йому два томи «Подєбрэдського полку» Армії УНР». Він сказав:

– Прочитаю... Якщо житиму. Віктор повертався додому в Калинівку з кардіологічного відділення лікарні ім. Миколи Пирогова, де пройшов обстеження. Лікарі були стривожені. І сказали йому терміново їхати в Київ на операцію...

Серце Віктора зупинилося раптово вранці 5 вересня.

Поховали козака в рідній Кам'яногірці на сільському цвинтарі поруч із батьком Володимиром. Навколо розкинулися повстанські ліси, які він так любив, де лунали салви козацьких рушниць...

Від імені Історичного клубу «Холодний Яр» Тарас БЕДНАРЧИК

тури. Так, на десяте засідання було запрошено дослідника українських стародруків та історії Межигірського монастиря к. і н. Олексія Кузьмука. На курсах ведуться й розмови про українську літературу. Отже, в Ірпені діє ще один осередок української культури.

Анатолій ЗБОРОВСЬКИЙ

ЧЕРЕЗ «НОВУ ПОШТУ» МОЖНА ПРИДБАТИ

Романа Ковалю – 65 грн.

«Похід Болбочана на Крим» Бориса Монкевича – 45 грн.

«Крїзь павутиння змосковщення» Романа Ковалю – 50 грн.

«Шевченкіана Михайла Гаврилка» Романа Ковалю – 65 грн.

«100 облич Самостійної України» Романа Ковалю – 50 грн.

«Солодко-гіркий романс», аудіодиск Людини Хворост, 50 грн.

«Історія України-Русі» Миколи Аркаса – 60 грн.

«Михайло Гаврилко: і стеком, і шаблею» Романа Ковалю – 350 грн.

«Тиха війна Рената Польового» Романа Ковалю – 175 грн.

«Сто історій Визвольної війни»

УБИВСТВО В СЕВАСТОПОЛІ ЗА СИНЬО-ЖОВТИЙ ПРАПОР

5 листопада 2017 р. мені зателефонував товариш із Севастополя. Наш із ним інтернет-зв'язок урвавсь восени 2014 року... І я почув трагічну новину: 2 листопада загинув Сергій Каніковський, член Севастопольської «Просвіти» (до окупації міста Російською Федерацією), член Всеукраїнського політичного об'єднання «Державна самостійність України» у 1990 – 2000-х рр. (2003-го нашу організацію заборонив Кучма).

Сергій Каніковський народився 24 липня 1942 року.

Захоплювався спортом. Попри літа, був молодцоватий, фізично розвинений. Мав спокійну, врівноважену вдачу. Був привітний. Завжди оптиміст.

Жив у Севастополі, у висотці на вул. Кісаєва, 13, на 17-му поверсі.

Причиною смерті стало те, що він вивішував на своєму балконі синьо-жовтий прапор.

Окупанті цього йому не подарували – Сергій «випадково» був викинутий зі свого балкона. Звичайно, російська поліція у смерті обвинуватила самого Сергія...

Так загинув твердий український націоналіст. Він знав, що ризикує, але сміливо кинув виклик окупантам, вивісивши український державний прапор на своєму балконі.

Вічна тобі пам'ять, друже Сергію!

Роман КОВАЛЬ,
голова ДСУ (1993 – 2003)

ШАНА ПОЛЕГЛИМ

Дмитрові Вітовському – 130 років!

8 листопада на Прикарпатті в с. Медусі Галицького району відбулися урочистості з нагоди 130-ї річниці від дня народження полковника Дмитра Вітовського. Віддали шану славному прикарпатцю голови обласної та районної державних адміністрацій, вихованці Львівського військового ліцею імені Героїв Крут і Прикарпатського військово-спортивного ліцею з м. Надвірної, голова Калуської станиці Братства вояків УПА Степан Петраш, член братства Антон Мазур, член Історичного клубу «Холодний Яр» Ігор Сметанський, представник Координаційної ради Петро Цюпа, керівник Калуської організації політв'язнів Ярослав Парцей.

Дмитро Вітовський був ідейний і запальний. Він мало думав про себе, а підпорядковував особисті інтереси національній ідеї. Вдячні нащадки не забули свого славною попередника: вулиці його імені є у Львові та Калуші, пам'ятники встановлено в селах Брошневі, Підгородді та в його рідному селі Медусі. До пам'ятника в Медусі й лягли квіти вдячності.

Дорогою в Медуху калушани вшанували пам'ять курінного Чорноти – Володимира Чав'яка, лідаря Срібного Хреста бойової заслуги (1946), який похований на цвинтарі с. Тустані. Слава борцям за волю!

Володимир ЦЕНІВСЬКИЙ

Вшановано сотника Пастушенка

У с. Княжичах увічнено пам'ять сотника загону отамана Гайового – Микола Григоровича Пастушенка. Рік тому на вечері пам'яті отамана Косаря (Пилипа Драника) онука Миколи Пастушенка Раїса Скворцова запевнила, що докладі всіх зусиль для відновлення пам'яті про свого діда. Сказала – зробила! Раїса Скворцова взяла участь у створенні фільму «Останній отаман Київщини» і поставила надмогильний пам'ятник на

його могилі з надписом «Вірний син України сотник Пастушенко Микола Григорович» (поховали повстанця на княжичському кладовищі таємно – без хреста і надпису).

У цій благородній справі їй допомогли рідна племінниця сотника Галина Михайлівна Пастушенко та її чоловік Василь Бовенко.

Людмила ГРЕБЕНЮК

На станції Сотники

«Дмитро Олтаржевський служив лікарем в Армії УНР, – так починалася публікація Володимира Двірнього в серпневому числі «Незборимої нації». – Разом з нею був інтерв'юваний у Польщі. У 1926 р. тяжко захворіла сестра. Ліків, які могли її врятувати, в Корсуні не було, і Дмитро наважиться привезти їх. Вийхав з Польщі до Корсуна поїздом. За два кілометри від дому, на ст. Сотники, його вбив енкаведист... Сестра Ніна зі своєю матір'ю Наталією Іванівною прибігли на ст. Сотники. Побачили на пероні калюжу крові, посилали піском. Почали розпукувати, де тіло вбитої людини, але люди відводили очі».

Про цю історію Роман Коваль розповів 19 серпня в Корсуні на концерті стрілецької пісні «Тихо над річкою» і закликав вшанувати земляка. І ось рівно через 3 місяці, 19 листопада, на ст. Сотники громадська організація «Відродження і розвиток українського села» відкрила пам'ятну дошку лікарю УНР Дмитру Олтаржевському. Допомогли в добрій справі небайдужі земляки – С. Чередніченко, П. Марченко, В. Шевченко, О. Коротич, А. Кузьменко, С. Пісковий, Ю. Ясько. На відкриття прибули нащадки Дмитра Олтаржевського – рідні племінники Олександр Двірний та Володимир Двірний з дітьми. Промовляла працівник музею Лідія Овсієнко. Участь у вшануванні взяли козаки ГО «Корсунь-Січ», ГО «АТОмани», сіл Сотників та Саморідні.

Історичний клуб «Холодний Яр» широко дякує Ларисі Пісковій, яка чимало зробила, щоб було відновлено історичну справедливість щодо лікаря Дмитра Олтаржевського.

ЩИРО ДЯКУЮ ЗА ПІДТРИМКУ

Анатолію ДІДУКУ (Одещина) – 125 грн.,
Ігореві СМЕТАНСЬКОМУ (Калуш) – 100 грн.,
Світлані МИРОНЧАК (с. Вовковинці) – 50 грн.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ ЧАСОПИС

переплатити індекс: 30504

НЕЗБОРИМА НАЦІЯ

Її редактор Роман Коваль – дослідник Визвольної боротьби українців за свою державу у 1-й половині ХХ століття. Ця газета – про долі Українських січових стрільців, вояків Галицької армії, Армії УНР, повстанських отаманів та їхніх козаків, Карпатських Січ, ОУН, УПА, вояків АТО, а також про коззарів, письменників, нові книжки про Визвольну боротьбу, які видає Історичний клуб «Холодний Яр».

Ціна передплати на рік – 44.95 грн.

Наш індекс – 33545

Редактор Роман Коваль
Верстка Олександр Литвин
Коректор Надійка Овчарук

Інформаційне забезпечення Микола Владзімірський, Ляна Гайдук

Технічний директор Максим Селюзкін

Адреса для листування 03049, Київ, вул. Курська, 20, пом. 14. Тел./факс: 242-47-38 kovalroman1@gmail.com

Редакція залишає за собою право редагувати та скорочувати тексти. Видання зареєстровано 28.12.1993 р. у Державному комітеті України у справах видавничих, поліграфічних та книгорозповсюдження.

Серія КБ №325. Наклад 2000 примірників. Видруковано 26.12.2017 р. ТОВ «Прес Корпорейшн Лімітед» Номер замовлення 1710312 Засновник Роман Миколайович Коваль

ІРПІНСЬКА «ЯВОРИНА»

В Ірпені на Київщині було створено осередок Всеукраїнської жіночої організації «Яворина». Головою осередку обрано вчительку Ольгу Тишину. Ірпінська «Яворина» відразу ж започаткувала курси української мови в міській

бібліотеці. Заняття відбуваються щосуботи. Це не просто курси, а розмовний клуб для всіх охочих поспілкуватися українською і таким чином отримати мовну практику. Крім того, на курсах відбуваються зустрічі з діячами куль-

Книжки можна придбати через «Нову пошту», попередньо переказавши кошти на картку Романа Ковалю у ПриватБанку: 5168 7556 2267 7496. Переславши гроші, зателефонуйте до редакції.

Повідомлення можна зробити й електронним листом на адресу редакції. Окрім вартості книжки, замовник оплачує й доставку.

Тел. (044) 242-47-38, 067-726-30-36.

«Яків Орел-Гальчевський: боротьба і філософія боротьби» Романа Ковалю – 40 грн.

«Український календар Визвольної боротьби» Романа Ковалю – 50 грн.

[HTTP://NEZBORIYMA-NACIYA.ORG.UA/](http://NEZBORIYMA-NACIYA.ORG.UA/)

У редакції через «Укрпошту» можна придбати такі книги:

(ціну вказано, враховуючи вартість пересилки книг поштою):

«Яків Орел-Гальчевський: боротьба і філософія боротьби» Романа Ковалю – 62 грн.

«Подєбрэдський полк» Армії УНР Романа Ковалю і Віктора Моренця (т. 1) – 155 грн.

«Подєбрэдський полк» Армії УНР Романа Ковалю, Віктора Моренця та Юрія Юзича (т. 2) – 125 грн.

«Український календар Визвольної боротьби» Романа Ковалю – 70 грн.

«Чорні перемагають. Спогади про пращів козацтва 72-ї бригади» – 47 грн.

«Отаман Зелений» Романа Ковалю – 87 грн.

«Історія Холодноярської організації» Романа Ковалю – 40 грн.

«Прочитайте тую славу» Ольги Страшенко – 55 грн.

«Отаман Орлик» Романа Ковалю – 70 грн.

«Сто історій Визвольної війни» Романа Ковалю – 88 грн.

«Похід Болбочана на Крим» Бориса Монкевича – 70 грн.

«Крїзь павутиння змосковщення» Романа Ковалю – 77 грн.

«Шевченкіана Михайла Гаврилка» Романа Ковалю – 85 грн.

«100 облич Самостійної України» Романа Ковалю – 75 грн.

«Історія України-Русі» Миколи Аркаса (2-ге, краківське, видання) – 85 грн.

«Михайло Гаврилко: і стеком, і шаблею» Романа Ковалю – 400 грн.

«Тиха війна Рената Польового» Романа Ковалю – 225 грн.

Аудіодиск «Солодко-гіркий романс» Людини Хворост – 75 грн.

Книжки можна придбати, попередньо переказавши кошти електронним переказом на ім'я Р. М. Ковалю, вул. Курська, 20, пом. 14, Київ, 03049.

«Незборима нація» – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України